

ชื่อ ว่าที่ร้อยตรีหญิงรัชนิพร จันทร์สา
วิทยานิพนธ์คณะสถิติประยุกต์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ปีการศึกษา 2560

ชื่อเรื่อง แบบจำลองวิเคราะห์ถดถอยเชิงพื้นที่เพื่อพยากรณ์ผลการเลือกตั้งของ ไทย
(Spatial regression model predicting Thailand Election Results.)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเลือกตั้งแบบแบ่งเขต แบบบัญชีรายชื่อ และพฤติกรรมกาใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ในการเลือกตั้ง ส.ส. ปี 2554 ตัวแปรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ ประชากร เศรษฐกิจและสังคม ภูมิศาสตร์ และพฤติกรรมกาเลือกตั้งในอดีต เพื่อพัฒนาตัวแบบสำหรับการทำนายผลการเลือกตั้ง โดยเปรียบเทียบตัวแบบ 3 วิธีคือ วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS) วิธี Spatial lag model และ วิธี Spatial error model และพิจารณา ค่า R^2 สูงสุด ค่า AIC และ BIC ต่ำสุด ผลการศึกษา พบว่า ตัวแบบที่เหมาะสมที่สุดคือ Spatial error model ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลการเลือกตั้งสูงคือตัวแปรภูมิภาคที่อยู่อาศัย และพฤติกรรมกาเลือกตั้งในอดีต ซึ่งมีผลอย่างมากต่อการพยากรณ์ผลการเลือกตั้งในปี 2554 ในส่วนของพฤติกรรมกาใช้สิทธิ์เลือกตั้งนั้น รายได้ และการใช้ประโยชน์ที่ดิน (พื้นที่เมือง และพื้นที่เกษตรกรรม) เป็นตัวแปรพยากรณ์ได้ดี

การศึกษาคือความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ (Spatial Autocorrelation) ของผลการเลือกตั้งใช้สถิติ Moran's I และ Local Indicators of Spatial Association (LISA) พบว่า ผลกาเลือกตั้งมีรูปแบบการกระจายเชิงพื้นที่แบบเกาะกลุ่มโดยเฉพาะสองพรรคการเมืองใหญ่ ที่มีการเกาะกลุ่มของผลการเลือกตั้งตามภูมิภาคอย่างชัดเจนทั้งการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตและแบบบัญชีรายชื่อ โดยพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีแนวโน้มสนับสนุนพรรคเพื่อไทย และภาคใต้มีแนวโน้มสนับสนุนพรรคประชาธิปัตย์ ยกเว้นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลกาเลือกตั้งของพรรคการเมืองขนาดกลาง เช่น พรรคภูมิใจไทย และพรรคชาติไทยพัฒนา มีการเกาะกลุ่มในพื้นที่ขนาดเล็กเท่านั้น

โดยพบการเกาะกลุ่มของเขตเลือกตั้งที่สนับสนุนพรรคภูมิใจไทยอยู่บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนล่างและเขตเลือกตั้งที่สนับสนุนพรรคชาติไทยพัฒนาอยู่บริเวณจังหวัดสุพรรณบุรี และนครปฐม

การศึกษานี้มีหน่วยวิเคราะห์เป็นเขตเลือกตั้งไม่ได้วิเคราะห์ระดับบุคคล และตัวแปรจิตวิทยา
ไม่ได้ถูกใช้ศึกษาด้วย การวิจัยในอนาคตหากมีการพิจารณาตัวแปรจิตวิทยาการเมือง เช่น ความนิยม
ความชื่นชอบในตัวนักการเมือง การเบื่อหน่ายการเลือกตั้ง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับผู้มีสิทธิ์
เลือกตั้ง และความเป็นคนในท้องถิ่นของนักการเมือง อาจจะทำให้การพยากรณ์ผลการเลือกตั้ง
แม่นยำมากขึ้น

Abstract

This study aims to focus on the relationship between voting behavior among Thailand electorate zone and party-list election 2011. The variables used in this study, i.e. demographic, socio-economic, geographic characteristics and past election behaviors were used to develop the model to predict Thailand election results. The three models namely OLS, spatial lag model and spatial error model were compared. The model fit was also investigated through R^2 , AIC and BIC.

The result showed that the spatial error model is the best fitting model and the region, land use (urban and agriculture areas), income and past election behaviors were highly significant predictor of election result.

Additionally, the spatial autocorrelation of electoral behaviors was investigated using Moran's I and the Local Indicators of Spatial Association (LISA) demonstrated few cluster of election result. Two major political parties were uncovered such that the majority of people in northern and northeastern regions supports the Puea Thai party and the majority of people in the southern of Thailand support the Democrat Party. The moderate size political parties, such as the Bhum Jai Thai Party and the Chat Thai Pattana Party, showed small cluster of electorates.

This study mainly emphasized on analyzing the electorate. Future research, if there is the possibility to considered political and psychological variables such as popularity and preference among politicians, election boredom, interactions between politicians and electors, including local politicians, it will probably make the election forecasting more accurately.

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ชื่อเรื่อง : แบบจำลองวิเคราะห์ถดถอยเชิงพื้นที่เพื่อพยากรณ์ผลการเลือกตั้งของ ไทย

Topic : Spatial regression model predicting Thailand Election Results.

คำสำคัญ : แบบจำลอง, การพยากรณ์, การเลือกตั้ง, ผลการเลือกตั้ง

Key Words : model, predicting, election, election result

1. บทนำ

การศึกษานี้มุ่งหาคำตอบเพื่อยืนยันว่าผลการเลือกตั้งของไทยนั้นมีลักษณะเป็นภูมิภาคนิยมหรือไม่ อย่างไร และเป็นการศึกษาในระดับเขตเลือกตั้งไม่ได้ศึกษาในระดับบุคคล แนวทางในการศึกษาผลการเลือกตั้งก็คือการอธิบายความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างปรากฏการณ์ทางการเมืองซึ่งก็คือการลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง การกระจายของผลการเลือกตั้งเชิงพื้นที่จะถูกนำมาแสดงลงบนแผนที่ ซึ่งการกระจายหรือการกระจุกตัวที่ปรากฏบนแผนที่นั้นจะแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงพฤติกรรมเลือกตั้งในพื้นที่หนึ่งๆว่ามีลักษณะเป็นเช่นไรและจำนวนคะแนนเสียงนั้นยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือวัดท่วงท่าที่มีต่อการเลือกตั้ง การยอมรับหรือมีอคติต่อพรรคการเมืองหรือปรากฏการณ์ทางการเมืองอีกด้วย

การศึกษาพฤติกรรมเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ปี 2554 เป็นการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ซึ่งมีรูปแบบที่หลากหลายมีความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์กับปัจจัยอื่นร่วมด้วย เนื่องจากในบริบทเชิงพื้นที่นั้นย่อมมีความแตกต่างกันไปโดยธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะทางกายภาพ วัฒนธรรมประเพณี เชื้อชาติศาสนา รวมไปถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนที่มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งด้วย ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมทางการเมือง จึงพิจารณาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกตั้งคือ คุณลักษณะประชากร เศรษฐกิจและสังคม ภูมิศาสตร์ (ภูมิภาคที่อยู่อาศัย และการใช้ประโยชน์ที่ดิน) และผลการเลือกตั้งในอดีต

(ผลการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2548 และ 2550) โดยเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านต่างๆกับผลการเลือกตั้ง ปี 2554 ที่พิจารณาและไม่ได้พิจารณาความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ วิเคราะห์รูปแบบการกระจายเชิงพื้นที่ของผลการเลือกตั้งในปี 2554 โดยใช้สถิติ Moran's I และหารูปแบบการกระจายเชิงพื้นที่โดยใช้ Local Indicators of Spatial Association (LISA) และสร้างแบบจำลองการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพื้นที่ (Spatial Regression Model) เพื่อพยากรณ์ผลการเลือกตั้ง

2. วิธีการวิเคราะห์

การวิเคราะห์แบ่งเป็น 3 ส่วนหลัก คือ วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของผลการเลือกตั้งปี 2554 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ กับผลการเลือกตั้ง ปี 2554 และสร้างแบบจำลองสำหรับการพยากรณ์ผลการเลือกตั้ง ปี 2554 ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของผลการเลือกตั้ง ปี 2554 ตามกฎข้อที่ 1 ทางภูมิศาสตร์ของ Tobler ใช้สถิติทดสอบ Moran's I เพื่อดูลักษณะการกระจายของผลการเลือกตั้งว่ามีการกระจายแบบเกาะกลุ่มหรือไม่ โดยค่า Moran's I เข้าใกล้ 1 หมายถึงผลการเลือกตั้งมีการเกาะกลุ่มกัน และวิเคราะห์ความเข้มข้นของผลการเลือกตั้งด้วย Local Indicators of Spatial Association (LISA) เพื่อหาพื้นที่ที่เป็นฐานเสียงหรือมีการเลือกพรรคใดพรรคหนึ่งอย่างเข้มข้น (ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95) วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่โดยใช้วิธีถ่วงน้ำหนักด้วยวิธี Queen Contiguity ซึ่งมีวิธีการสร้างน้ำหนักเชิงพื้นที่ (spatial weight) คือพื้นที่ที่มีขอบเขตหรือส่วนใดส่วนหนึ่งติดกันจะถูกให้น้ำหนักเป็น 1 และพื้นที่ที่มีขอบเขตไม่ติดกันจะถูกให้น้ำหนักเป็น 0 เนื่องจากต้องการหาความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของขอบเขตพื้นที่ที่ติดกันทั้งหมด เพื่อจะช่วยชี้วัดถึงปฏิสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง วิธีนี้มีข้อดีคือมีการคำนวณที่ง่ายและไม่ซับซ้อน โดยที่ทุกจุดและขอบเขตที่อยู่ติดกันจะถูกนำมาคำนวณหาน้ำหนักเชิงพื้นที่

2.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับผลการเลือกตั้งปี 2554 เพื่อพัฒนาแบบจำลองพยากรณ์ผลการเลือกตั้ง หากความสัมพันธ์ 2 แบบคือ การวิเคราะห์ถดถอยด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS) ซึ่งเป็นการที่ไม่พิจารณาถึงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ และหาความสัมพันธ์ด้วยสถิติเชิงพื้นที่

Spatial error model ซึ่งพิจารณาความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ด้วย โดยตัวแปรอิสระทุกตัวซึ่งถูกนำมาหา สัดส่วนถ่วงน้ำหนักในแต่ละเขตเลือกตั้ง ดังนี้

ผลการเลือกตั้งในอดีต คือ ผลการเลือกตั้ง ปี 2548 และปี 2550 คุณลักษณะประชากร คือ เพศและอายุ ข้อมูลจากจาการกรมการปกครอง ปี 2553 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม คือ สถานภาพการทำงาน อาชีพ และการศึกษา ข้อมูลจากการสำรวจสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม (socio-economic status: SES) สำนักงานสถิติแห่งชาติ จำนวน 52,000 ครัวเรือนทั่วประเทศในปี 2553 รายได้และรายจ่าย ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยรายได้เป็นข้อมูลที่ได้จากการ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคทางสถิติในการประมาณค่าจากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของ ครัวเรือน พ.ศ.2552 ร่วมกับข้อมูลสำมะโนประชากรพ.ศ.2543 และรายจ่ายเป็นข้อมูลที่ได้จากการ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคทางสถิติในการประมาณค่าจากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของ ครัวเรือน พ.ศ.2553 ร่วมกับข้อมูลสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ.2553

ภูมิภาคศาสตร์ คือ ภูมิภาคที่อยู่อาศัย เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) แบ่งออกเป็น 6 ภาค ตามภูมิภาคศาสตร์ของประเทศไทยโดยคณะกรรมการภูมิภาคศาสตร์แห่งชาติ ในปี พ.ศ.2520 โดย พิจารณาลักษณะภูมิประเทศที่เด่น ลักษณะดิน ฟ้า อากาศ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมตาม คณะกรรมการภูมิภาคศาสตร์แห่งชาติ ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันตก ภาคตะวันออก ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ โดยแยกกรุงเทพมหานครออกมา และการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use) แบ่งเป็น 5 ประเภทตามการแบ่งประเภทของกรมพัฒนาที่ดิน ได้แก่ พื้นที่เกษตรกรรม (A) พื้นที่ป่า (F) พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M) แหล่งน้ำตามธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น (W) พื้นที่เมืองและสิ่งปลูก สร้าง (U)

2.3 พัฒนาแบบจำลองโดยเปรียบเทียบตัวแบบที่ดีที่สุดสำหรับพยากรณ์ผลการเลือกตั้งในปี 2554 ประกอบด้วย ผลการเลือกตั้งของพรรคเพื่อไทย พรรคประชาธิปัตย์ พรรคภูมิใจไทย พรรคชาติไทยพัฒนา และตัวแบบสำหรับพฤติกรรมการใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ได้แก่ บัตรไม่ประสงค์ ลงคะแนน (Vote No) บัตรเสีย (Voided Ballot) และการไม่ใช้สิทธิ์เลือกตั้ง (No vote)

การศึกษาเพื่อหาตัวแบบที่ดีที่สุดนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เปรียบเทียบ 3 วิธี ได้แก่ วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS) เป็นสมการถดถอยเชิงเส้นตรง โดยประมาณค่าสัมประสิทธิ์เพื่อทำให้ผลรวมกำลังสองของค่าประมาณของความคลาดเคลื่อน (Error) มีค่าต่ำที่สุด (Minimum sum square) และไม่คำนึงถึงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ (Spatial Autocorrelation)

แบบจำลอง Spatial Regression ประกอบด้วย 2 แบบจำลอง คือ Spatial lag model ซึ่งให้ตัวแปรตามสัมพันธ์กันเอง โดยมีเมทริกซ์น้ำหนักเชิงพื้นที่ (spatial weight matrix) ซึ่งเป็นอินเวอร์สเมทริกซ์ของเมทริกซ์ระยะทาง (Distance Matrix) เป็นน้ำหนักถ่วง และ Spatial error model ที่ให้ Error term ใน Spatial Regression ได้สัมพันธ์กันเองโดยตรงแต่ก็ถ่วงน้ำหนักด้วยเมทริกซ์ระยะทาง (Distance Matrix) เช่นกัน ช่วยแก้ปัญหาความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ (Spatial autocorrelation)

เปรียบเทียบแบบจำลองโดยเกณฑ์ 3 ตัวคือ R^2 AIC และ BIC โดย R^2 อธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามที่อธิบายได้ด้วยตัวแปรอิสระ ยิ่งค่า R^2 เข้าใกล้ 1 แสดงว่าแบบจำลองอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ดีและมีความแม่นยำมาก ค่า AIC เปรียบความกลมกลืนระหว่างแบบจำลอง ซึ่งหากแบบจำลองมีความกลมกลืนกับข้อมูลดีกว่า ค่า AIC จะน้อยลง และใช้ BIC เพื่อเลือกโมเดลที่เป็นจริงคือข้อมูลที่มีอยู่รองรับกับโมเดลนั้นๆ โดยเลือกแบบจำลองที่มีค่า BIC ต่ำที่สุด จึงจะได้แบบจำลองที่ดีที่สุด

3. ผลการศึกษา

3.1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ (Spatial Autocorrelation) ของผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ในปี พ.ศ.2554

การวิเคราะห์พบว่าผลการเลือกตั้ง ส.ส. ปี 2554 มีความสัมพันธ์เชิงพื้นที่สูงมาก โดยเฉพาะสองพรรคการเมืองใหญ่ ค่าสถิติ Moran's I ของการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อสูงถึง 0.9 เขตเลือกตั้งที่เลือกพรรคเพื่อไทยมีความเกาะกลุ่มกันอย่างสูง เช่นเดียวกับเขตเลือกตั้งที่เลือกประชาธิปัตย์ก็มีความเกาะกลุ่มกันอย่างสูงเช่นกัน ในขณะที่พรรคการเมืองขนาดกลางอย่างพรรค

ภูมิใจไทยและพรรคชาติไทยพัฒนาพบความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ที่มีรูปแบบไม่ชัดเจนนัก ซึ่งทั้งสองพรรคได้รับคะแนนจากเขตเลือกตั้งเพียงไม่กี่เขต พฤติกรรมการใช้สิทธิ์เลือกตั้งก็พบความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ค่อนข้างสูงเช่นกัน ทั้งบัตรเสีย บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน และไม่ใช้สิทธิ์เลือกตั้ง อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยสถิติทดสอบ Moran's I ทำให้ทราบเพียงแต่ว่าผลการเลือกตั้งเกาะกลุ่มหรือไม่เท่านั้น แต่ยังไม่ทราบว่าพฤติกรรมดังกล่าวเกิดขึ้นบริเวณใด เขตเลือกตั้งไหนที่เลือกหรือไม่เลือกผู้สมัครหรือพรรคการเมืองไหน หรือพฤติกรรมการเลือกตั้งเกิดขึ้นบริเวณใดบ้าง จึงวิเคราะห์ Local Spatial Autocorrelation (LISA)

การวิเคราะห์ Local Spatial Autocorrelation (LISA) พบว่าพฤติกรรมการเลือกตั้งมีการเกาะกลุ่มตามภูมิภาคอย่างชัดเจนในสองพรรคการเมืองใหญ่ ในขณะที่พบการเกาะกลุ่มเล็กๆของพรรคภูมิใจไทยและพรรคชาติไทยพัฒนา ซึ่งภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นพื้นที่สนับสนุนพรรคเพื่อไทย โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือแทบจะไม่เลือกพรรคประชาธิปัตย์เลย ส่วนภาคใต้ ยกเว้นจังหวัด ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เป็นพื้นที่สนับสนุนพรรคประชาธิปัตย์ และไม่เลือกพรรคเพื่อไทยเลย ส่วนพรรคภูมิใจไทยพบเกาะกลุ่มของผลคะแนนเล็กๆ บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น จังหวัดบุรีรัมย์ และพรรคชาติไทยพัฒนาพบการเกาะกลุ่มเล็กๆบริเวณบริเวณจังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดใกล้เคียง ส่วนบริเวณชายแดนทั้งทางตะวันตกและภาคใต้ตอนล่างมีแนวโน้มที่จะทำบัตรเสีย ในขณะที่เขตเลือกตั้งบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะไม่ใช้สิทธิ์แบบไม่ประสงค์ลงคะแนนตรงกันข้ามกับเขตเลือกตั้งในกรุงเทพมหานครพบการใช้สิทธิ์ไม่ประสงค์ลงคะแนนสูง และทั้งสองพื้นที่ยังมีแนวโน้มไม่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งด้วย

3.2 เพื่อวิเคราะห์ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ในปี พ.ศ.2554 และสร้างตัวแบบเพื่อพยากรณ์ผลการเลือกตั้งโดย Spatial regression model

ผลการเลือกตั้งในอดีตเป็นตัวแปรที่ดีที่สุดสำหรับการทำนายผลการเลือกตั้งทุกพรรคการเมือง รวมถึงพฤติกรรมการใช้สิทธิ์เลือกตั้งด้วย กล่าวคือ รูปแบบการลงคะแนนค่อนข้างเป็นไปในทิศทางเดียวกันในแต่ละปี การเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับการเลือกตั้งแบบ

แบ่งเขตเลือกตั้ง นั่นคือหากเลือกคนก็จะเลือกพรรคด้วย อย่างไรก็ตามการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตจะพบความหลากหลายของผู้สมัครจากพรรคการเมืองต่างๆมากกว่าการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อที่มีความเด่นชัดเฉพาะสองพรรคการเมืองใหญ่เท่านั้น

เขตเลือกตั้งที่มีเพศหญิงมากมีแนวโน้มสนับสนุนพรรคประชาธิปัตย์ และใช้สิทธิ์เลือกตั้งแบบไม่ประสงค์ลงคะแนน ในขณะที่เขตเลือกตั้งเพศชายมีแนวโน้มที่จะไม่สนับสนุนพรรคประชาธิปัตย์ ทำบัตรเสีย และไม่มาใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ผลการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ของอายุและการเลือกพรรคใดพรรคหนึ่ง แต่การวิเคราะห์แบบไม่พิจารณาความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ (วิธี OLS) พบว่าเขตเลือกตั้งที่มีค่าเฉลี่ยอายุมากมีแนวโน้มจะไปเลือกตั้งมากขึ้น และเขตเลือกตั้งที่มีการนับถือศาสนาอิสลามซึ่งส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี มีแนวโน้มที่จะไม่เลือกพรรคประชาธิปัตย์ และจะทำบัตรเสีย

พรรคประชาธิปัตย์จะได้คะแนนจากเขตเลือกตั้งที่มีคนรวยมาก ส่วนพรรคเพื่อไทย พรรคภูมิใจไทย และพรรคชาติไทยพัฒนา จะได้คะแนนจากเขตเลือกตั้งที่คนมีรายได้น้อย และเขตเลือกตั้งที่มีรายได้และรายจ่ายสูงมีแนวโน้มที่จะพบบัตรเสียลดลง แต่มีบัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน และพบการไม่มาใช้สิทธิ์เลือกตั้งสูง

เขตเลือกตั้งที่ประชากรมีการศึกษาต่ำจะเลือกพรรคเพื่อไทย เขตเลือกตั้งที่ประชากรมีการศึกษาสูงมีแนวโน้มเลือกพรรคประชาธิปัตย์ ไม่เลือกพรรคเพื่อไทย

เขตเลือกตั้งที่มีแนวโน้มไม่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งพบในเขตเลือกตั้งที่ประชาชนมีรายได้สูง และคนกลุ่มนี้ยังมีการใช้สิทธิ์แบบไม่ประสงค์ลงคะแนนอีกด้วย เขตเลือกตั้งที่ประชาชนมีการศึกษาสูงมีการประกอบอาชีพที่ดีจะออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง และมีแนวโน้มจะใช้สิทธิ์ไม่ประสงค์ลงคะแนนเช่นเดียวกัน ส่วนบัตรเสียส่วนใหญ่พบในเขตเลือกตั้งที่ประชาชนมีการศึกษาต่ำ สัดส่วนคนจนสูง ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและประมง และคนกลุ่มนี้จะไม่ใช้สิทธิ์แบบไม่ประสงค์ลงคะแนน

พื้นที่เกษตรกรรม มีแนวโน้มที่จะเลือกพรรคเพื่อไทย พรรคภูมิใจไทย มาใช้สิทธิ์เลือกตั้ง และทำบัตรเสีย แต่มีแนวโน้มจะไม่ใช้สิทธิ์แบบไม่ประสงค์ลงคะแนน ในขณะที่พื้นที่เมืองมีแนวโน้มจะเลือกพรรคประชาธิปัตย์ ใช้สิทธิ์แบบไม่ประสงค์ลงคะแนนและไม่มาใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ชายแดนบริเวณ

ภาคตะวันตกและภาคใต้ตอนล่างมีแนวโน้มทำบัตรเสีย การศึกษาพบว่าผลการเลือกตั้งมีลักษณะเป็นภูมิภาคนิยมเห็นได้ชัดในการเลือกตั้งของสองพรรคการเมืองใหญ่ คือภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะเลือกพรรคเพื่อไทย ภาคใต้เลือกพรรคประชาธิปัตย์ บางส่วนของภาคกลางจะเลือกพรรคชาติไทยพัฒนา และบางส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างเลือกพรรคภูมิใจไทย

3.3 เพื่อเปรียบเทียบความเหมาะสมของแบบจำลองผลการเลือกตั้งของไทยที่พิจารณาและไม่ได้พิจารณาถึงความสัมพันธ์เชิงพื้นที่

การเปรียบเทียบตัวแบบเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และทำนายผลการเลือกตั้ง พบว่าตัวแบบวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS) ไม่ใช่ตัวแบบที่มีความเหมาะสมในการทำนายผลการเลือกตั้ง เนื่องจากผลการเลือกตั้งมีความสัมพันธ์เชิงพื้นที่เกิดขึ้น ดังนั้นการใช้แบบจำลอง Spatial Error Model จึงเป็นวิธีที่มีความเหมาะสมที่สุดที่จะเป็นตัวแบบสำหรับพยากรณ์ผลการเลือกตั้งของไทย ตัวแบบที่สร้างขึ้นใช้พยากรณ์พรรคการเมืองใหญ่ได้ดีกว่าพรรคการเมืองขนาดกลาง และพยากรณ์การเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้ดีกว่าการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง นั่นคือตัวแบบพยากรณ์ได้ดีในผลการเลือกตั้งของพรรคเพื่อไทยและพรรคประชาธิปัตย์ ทั้งการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตและแบบบัญชีรายชื่อ รวมถึงบัตรเสีย บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน และไม่มาใช้สิทธิ์เลือกตั้งด้วย ในขณะที่พรรคภูมิใจไทยและพรรคชาติไทยพัฒนา ตัวแบบจะพยากรณ์การเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของสองพรรคนี้นี้ได้ดีกว่า ส่วนการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตนั้นยังมีความสามารถในการพยากรณ์ไม่สูงมากนัก

ตัวแปรที่ดีที่สุดในการพยากรณ์ คือ ผลการเลือกตั้งในอดีต (ผลการเลือกตั้งปี 2548 และปี 2550) ซึ่งใช้พยากรณ์พฤติกรรมการเลือกตั้งได้ทุกพรรคการเมือง รวมไปถึงพฤติกรรมการใช้สิทธิ์เลือกตั้งด้วย โดยพบว่าผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งมีพฤติกรรมการลงคะแนนไปในทิศทางเดียวกับการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา นอกจากนี้ภูมิภาคที่อยู่อาศัยก็เป็นอีกตัวแปรสำคัญที่พบว่ามีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งเช่นกัน โดยผลการเลือกตั้งมีแนวโน้มที่จะแบ่งแยกตามภูมิภาคอย่างเห็นได้ชัด ส่วนพฤติกรรมการใช้สิทธิ์เลือกตั้งพบว่ารายได้ การใช้ประโยชน์ที่ดิน การศึกษาและอาชีพเป็นตัวแปรพยากรณ์ได้ดี

4. ข้อเสนอแนะ/การวิจัยในอนาคต

4.1 ตัวแปรที่น่าสนใจที่ควรจะถูกพิจารณาด้วย คือ ตัวแปรจิตวิทยา เช่น ความนิยมในตัวนักการเมือง ความชื่นชอบหรือการเบื่อหน่ายการเลือกตั้ง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ความเป็นคนในท้องถิ่นของนักการเมือง เป็นต้น ซึ่งตัวแปรเหล่านี้อาจจะช่วยในการทำนายผลการเลือกตั้งให้มีความแม่นยำขึ้น

4.2 การทำนายผลการเลือกตั้งของพรรคการเมืองขนาดกลาง เช่น พรรคภูมิใจไทยและพรรคชาติไทยพัฒนาควรนำตัวแปรความใกล้ชิดหรือความเป็นคนท้องถิ่นของผู้สมัครมาพิจารณาด้วย

4.3 ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ภายใต้การปกครองโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา และมีทั้งกลุ่มคนที่ชื่นชอบและไม่ชื่นชอบในตัวบุคคลหรือคณะดังกล่าว การศึกษาการเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้นนี้จึงมีความน่าสนใจอย่างยิ่งในแง่ของพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของคนไทยจะเปลี่ยนไปอย่างไร ปฏิสัมพันธ์เชิงพื้นที่ยังคงมีผลต่อการเลือกตั้งอยู่หรือไม่ พรรคการเมืองในประเทศไทยจะยังคงเป็นการแข่งขันระหว่างสองพรรคการเมืองใหญ่แบบที่ผ่านมาหรือจะมีพรรคการเมืองหรือคณะบุคคลใดที่จะได้รับการเลือกตั้ง ภายหลังจากที่ประเทศไทยไม่ได้ถูกปกครองโดยฝ่ายบริหารที่มาจากการเลือกตั้งเป็นเวลานาน

4.4 ดังที่ได้ปรากฏในการศึกษานี้แล้วว่า ผลการเลือกตั้งไม่ได้เป็นอิสระกันทางพื้นที่ ดังนั้น การศึกษาการเลือกตั้งครั้งต่อไปจึงไม่ควรละเลยตัวแปรดังกล่าว

5. การนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการพัฒนาความรู้ความเข้าใจต่อการเลือกตั้งให้กับกลุ่มผู้ใช้สิทธิ์เลือกตั้งที่มีคุณลักษณะแตกต่างกันไป ในด้านพรรคการเมืองสามารถนำผลการเลือกตั้งไปใช้ในการออกนโยบายหาเสียงเลือกตั้งให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในพื้นที่ต่างๆ งานศึกษาวิจัยในอนาคตก็สามารถใช้ผลการศึกษานี้เป็นแนวทางในการศึกษาถึงพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งได้

5.1 ด้านผู้สมัครและพรรคการเมือง

ผลการศึกษาแสดงถึงการแบ่งขั้วทางการเมืองอย่างชัดเจนตามภูมิภาค หรือตามบริเวณที่อยู่อาศัย พรรคการเมืองสามารถใช้ผลการศึกษานี้ในการออกนโยบายให้สอดคล้องกับพื้นที่ต่างๆ หรือเพิ่มการหาเสียงในเขตเลือกตั้งที่ไม่ได้เป็นฐานเสียงแก่พรรคใดพรรคหนึ่งอย่างชัดเจนเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งในผลการเลือกตั้ง และรักษาฐานเสียงที่สนับสนุนพรรคการเมืองหรือผู้สมัครของตนไว้

พรรคเพื่อไทย ต้องรักษาฐานเสียงในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือไว้ เนื่องจากเขตเลือกตั้งในพื้นที่เหล่านี้เลือกพรรคเพื่อไทยอย่างสม่ำเสมอ และสามารถเพิ่มส่วนแบ่งในคะแนนของนักการเมืองหรือพรรคการเมืองได้ในบริเวณ เขตเลือกตั้งภาคกลางและเขตเลือกตั้งอื่นๆ ที่ไม่มีความชัดเจนว่าจะเลือกพรรคใดพรรคหนึ่ง หรือเขตเลือกตั้งที่มีแนวโน้มจะเลือกพรรคเพื่อไทย นอกจากนี้ยังสามารถขยายฐานเสียงไปยังกลุ่มที่มีการศึกษาและรายได้ต่ำ ได้อีกด้วย

ฐานเสียงของ**พรรคประชาธิปัตย์**ค่อนข้างที่จะมีความมั่นคงกว่าพรรคเพื่อไทย โดยเฉพาะบริเวณภาคใต้ พรรคประชาธิปัตย์ควรรักษาฐานเสียงในเขตเลือกตั้งเหล่านี้ซึ่งมีความซื่อสัตย์ต่อพรรคอย่างสูง และสามารถเพิ่มส่วนแบ่งคะแนนโดยการหาเสียงจากประชากรหญิง คนมีรายได้สูง การศึกษาดีซึ่งคนกลุ่มนี้มักใช้สิทธิไม่ประสงค์ลงคะแนน ซึ่งหากพรรคประชาธิปัตย์สามารถเข้าถึงคนกลุ่มนี้ได้ก็จะได้คะแนนเพิ่มขึ้น และอาจจะต้องทำให้คุณภาพชีวิตของประชากรไทยดีขึ้น มีช่องทางทำมาหากิน การศึกษาดี หรือทำอย่างไรให้ประชาชนในภูมิภาคที่ทำเกษตรกรรมเป็นเกษตรกรที่ทันสมัย ไม่ใช่เกษตรกรแบบเก่า หรือทำให้ชนบทมีการพัฒนาขึ้นกลายเป็นเมืองขนาดเล็กหรือขนาดกลาง ส่งเสริมอาชีพที่ใช้ทักษะในการทำงานมากขึ้นเช่นการทำงานในอุตสาหกรรมขนาดกลาง พรรคนี้ก็อาจจะได้ส่วนแบ่งจากการเพิ่มขึ้นของคนกลุ่มนั้นเพิ่มขึ้นก็เป็นได้ เนื่องจากลักษณะคุณลักษณะประชากรดังกล่าวมีแนวโน้มจะเลือกพรรคประชาธิปัตย์

เป็นที่น่าสังเกตว่าบริเวณจังหวัดนครราชสีมา ยะลา และปัตตานี ที่นับถือศาสนาอิสลาม แนวโน้มจะไม่เลือกพรรคนี้นี้ แม้ว่าพรรคประชาธิปัตย์จะได้รับคะแนนส่วนใหญ่แต่ก็ยังไม่ใช่ฐานเสียงที่มีความจงรักภักดี และก็ไม่สามารถพยากรณ์ได้ว่าพื้นที่ดังกล่าวจะยังคงเลือกพรรคประชาธิปัตย์ใน

การเลือกตั้งครั้งต่อไป พรรคนี้อาจต้องพิจารณาถึงสาเหตุแล้วว่าเหตุใดเขตเลือกตั้งที่นับถือศาสนาอิสลามถึงไม่เลือกพรรคของตน เพื่อหาแนวทางในการเพิ่มส่วนแบ่งคะแนนในพื้นที่

พรรคภูมิใจไทย ได้คะแนนเสียงส่วนใหญ่มาจากตอนล่างของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเขตเลือกตั้งอื่น โดยเฉพาะบริเวณภาคกลางก็มีแนวโน้มเลือกพรรคภูมิใจไทยเช่นกัน นอกจากนี้ พรรคภูมิใจไทยจะรักษาฐานเสียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไว้ ยังสามารถที่จะขยายส่วนแบ่งผลการเลือกตั้งได้จากเขตเลือกตั้งที่มีแนวโน้มจะเลือกพรรคนี้อีก บริเวณภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีแนวโน้มจะเลือกพรรคภูมิใจไทย และไม่มี ความชัดเจนว่าเลือกพรรคใดพรรคนึง โดยทำให้ประชาชนเชื่อมั่นในนักการเมืองและพรรคการเมือง เสนอนโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยอาจเริ่มจากเขตเลือกตั้งที่ทำเกษตรกรรมหรือเขตเลือกตั้งที่มีสัดส่วนคนจนสูงที่มีแนวโน้มจะเลือกพรรคนี้อย่างเป็นต้น

พรรคชาติไทยพัฒนา ได้คะแนนเสียงมาจากกลุ่มเล็กๆ ในภาคกลางบริเวณจังหวัดสุพรรณบุรี นครปฐม ส่วนหนึ่งอาจจะมาจากความนิยมในหัวหน้าพรรคการเมืองซึ่งเป็นคนในพื้นที่สามารถตอบสนองความต้องการของคนในพื้นที่ได้ ให้เกิดความเชื่อมั่นในตัวนักการเมือง ในขณะที่พื้นที่อื่นๆ แทบจะไม่เลือกพรรคนี้อีก แต่พรรคนี้อาจเป็นที่นิยมในเขตเลือกตั้งที่มีผู้รับราชการ พรรคชาติไทยพัฒนาอาจจะใช้กลยุทธ์ในการหาเสียงโดยเริ่มที่คนกลุ่มนี้

พรรคภูมิใจไทยและพรรคชาติไทยพัฒนาอาจจะเพิ่มผลคะแนนเลือกตั้งโดยการทำให้พรรคหรือผู้สมัครของพรรคเป็นทางเลือกที่ดี เพราะยังมีกลุ่มคนไม่น้อยที่ไม่ใช้สิทธิ์เลือกตั้ง และใช้สิทธิ์ไม่ประสงค์ลงคะแนน ซึ่งอาจเนื่องมาจากไม่เชื่อมั่นในตัวนักการเมือง หรือเกิดความเบื่อหน่ายในการเมืองที่เป็นการแข่งขันระหว่างสองพรรคการเมืองใหญ่

5.2 ด้านการพัฒนาความรู้ความเข้าใจการเลือกตั้ง

การศึกษานี้หาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเลือกตั้ง ปี 2554 และคุณลักษณะประชากร เศรษฐกิจและสังคม ภูมิศาสตร์ และพฤติกรรมการเลือกตั้งในอดีต ซึ่งตัวแปรดังกล่าวล้วนเป็นตัวบ่งชี้คุณลักษณะของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ที่มีความแตกต่างกันไป โดยผลการศึกษาแสดงให้เห็น

เห็นว่าคุณลักษณะของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกตั้ง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนี้

5.2.1 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บัตรเสียส่วนมากพบในเขตเลือกตั้งที่มีการศึกษาน้อย อาศัยอยู่ในพื้นที่เกษตรกรรม ส่วนมากบริเวณภาคตะวันตกของประเทศ และภาคใต้ตอนล่าง ดังนั้นบัตรเสียอาจเกิดมาจากผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งไม่เข้าใจวิธีการเลือกตั้ง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถทำให้สัดส่วนของบัตรเสียลดลงโดยให้ความรู้ความเข้าใจ และมีการอธิบายวิธีการลงคะแนนที่ถูกต้องอย่างเข้มข้นกับที่คนกลุ่มนี้ เพื่อที่จะทำให้คะแนนเสียงที่ประชาชนตั้งใจที่จะออกมาใช้สิทธิ์นั้นเป็นคะแนนที่มีคุณค่าในการเลือกรัฐบาล ไม่ใช่เป็นเพียงบัตรเสีย หรือ ทำบัตรเลือกตั้งให้มีความเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน โดยอาจจะแสดงสัญลักษณ์ที่เข้าใจง่ายในบัตรเลือกตั้งแทนการใช้ตัวอักษรเป็นต้น และพัฒนาการศึกษาให้ประชาชนมีการศึกษาที่ดีขึ้น และการศึกษาที่ยังพบว่าเขตเลือกตั้งที่อยู่ชายขอบ เช่น แม่ฮ่องสอน ตาก นราธิวาส ปัตตานี และยะลา มีการทำบัตรเสีย ซึ่งอาจเนื่องมาจากภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันของคนกลุ่มนี้ไม่ใช่ภาษาไทยเสียทีเดียว ซึ่งมีการใช้ภาษาอื่นด้วย ทำให้การอ่านภาษาไทยไม่เข้าใจ จึงทำให้เกิดบัตรเสีย ดังนั้น นอกจากบัตรเลือกตั้งจะใช้สัญลักษณ์แล้วยังจะต้องมีภาษาอื่นที่จำเป็นด้วย เช่นภาษายาวี มอญ และพม่า เป็นต้น

บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน ส่วนมากพบในเขตเลือกตั้งที่มีผู้ที่ประกอบอาชีพผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโส และผู้จัดการ พนักงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ มีรายได้สูง การศึกษาสูง อยู่ในพื้นที่เมือง เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีฐานะทางสังคมสูงจึงมาใช้สิทธิ์เลือกตั้งตามหน้าที่ แต่อาจจะมี ความความเบื่อหน่ายทางในการเมือง ไม่ศรัทธาในการเลือกตั้ง หรือไม่พึงพอใจต่อการทำงานของรัฐบาล จึงใช้สิทธิ์เลือกตั้งแบบไม่ประสงค์ลงคะแนน ดังนั้นไม่ว่าจะเบื่อหน่ายการเมืองแค่ไหนคนกลุ่มนี้ก็ยังคงต้องใช้สิทธิ์เลือกตั้งตามหน้าที่เนื่องจากฐานะทางสังคม กกต. ควรต้องทำให้คนกลุ่มนี้มีความศรัทธาในการเลือกตั้งและรัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้ง โดยจัดการเลือกตั้งแบบโปร่งใส ตรวจสอบที่มาที่ไปได้ พรรคการเมืองควรหาเสียงกับคนกลุ่มนี้เพื่อให้เกิดความต้องการที่จะเลือกพรรคใดพรรคหนึ่ง ซึ่งก็จะได้คะแนนจากการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นไม่น้อยจากคนกลุ่มนี้

เขตเลือกตั้งที่ไม่ใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร และมีรายได้สูง อาจเนื่องมาจากหรือไม่เห็นความสำคัญของการเลือกตั้ง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรทำให้ประชาชนรู้สึกว่าจะแนนของเขามีค่าในการเลือกผู้แทน เพื่อให้เห็นคุณค่าและมีศรัทธาต่อการเลือกตั้ง ดังนั้น กกต. อาจต้องหามาตรการที่ทําอย่างไรจึงจะทำให้คนกลุ่มนี้เห็นคุณค่าของการเลือกตั้ง เกิดความอยากไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง เพื่อจะได้มีส่วนร่วมในการจัดตั้งรัฐบาล และสำนึกถึงความเป็นเจ้าของประชาธิปไตยร่วมกัน

อีกกลุ่มหนึ่งที่มีแนวโน้มไม่ใช้สิทธิ์เลือกตั้งคือคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งอาจจะเป็นผู้ที่เข้ามาทำงานในเมืองใหญ่ๆ เช่น กรุงเทพฯ จึงไม่ได้กลับไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ณ พื้นที่ที่ตนมีสิทธิ์ โดยอาจมีสาเหตุจากค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรือวันหยุดในการทำงาน ในการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจเรียกร้องให้รัฐเพิ่มวันหยุดในช่วงเลือกตั้ง ซึ่งนอกจากจะเป็นโอกาสที่กลุ่มคนเหล่านี้จะไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งแล้วยังได้กลับไปเยี่ยมครอบครัวอีกด้วย หรืออาจจะมีการเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งที่มีความสะดวกขึ้นและใช้เวลาไม่นาน และอาจจัดให้มีการเลือกตั้งแบบออนไลน์โดยพิสูจน์อัตลักษณ์ของบุคคล เช่น สแกนลายนิ้วมือ หรือสแกนม่านตา เป็นต้น

การศึกษานี้พบว่ารูปแบบของการเลือกตั้งมีลักษณะความเป็นภูมิภาคนิยมอย่างชัดเจน และแทบจะเป็นการแข่งขันของสองพรรคการเมืองใหญ่ที่แบ่งขั้วการเมืองอย่างชัดเจน (Political Polarization) เท่านั้น หากรูปแบบการเลือกตั้งยังคงดำเนินไปในลักษณะนี้การเลือกตั้งที่จะเกิดในอีกไม่ช้านี้ก็มีแนวโน้มอย่างสูงที่พรรคเพื่อไทยจะกลับมาชนะการเลือกตั้งอีกครั้ง ด้วยคะแนนเสียงจากคนที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคอีสาน และเหนือซึ่งเป็นประชากรส่วนมากของประเทศและเป็นฐานเสียงของพรรคนี้ ส่วนพรรคประชาธิปัตย์ก็ยังคงครองใจชาวใต้อยู่แต่เนื่องจากจำนวนประชากรของภาคใต้นั้นไม่ได้มากเท่าอีสานและเหนือ ผลการเลือกตั้งก็จะออกมาในลักษณะเดิมคือคนเมืองก็จะยังไม่เลือกตั้งต่อไป แล้วค่อยต่อรองกับรัฐบาลด้วยเหตุผลทางวิชาการต่างๆ นานา ดังเช่นที่ปรากฏในทฤษฎีสองนคราประชาธิปไตยของ เอนก เหล่าธรรมทัศน์ จนอาจจะนำไปสู่การเปลี่ยนรัฐบาลอันเนื่องมาจากการประท้วงของประชาชนผู้ซึ่งเห็นต่างกันอีกครั้ง

ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคงต้องพึงตระหนักแล้วว่าทำ ทำอย่างไรให้ประชาชนที่เห็นต่าง ออกมาใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ให้กลุ่มคนที่การศึกษาและรายได้ต่ำ ทำการเกษตร ที่มีความกระตือรือร้นในการเลือกตั้งไม่ทำบัตรเสีย โดยการพัฒนาให้ชนบทมีความเป็นเมืองมากยิ่งขึ้น ยกกระดับการศึกษา และการเข้าถึงสื่อหรือข่าวสารต่างๆให้มากขึ้น และทำให้คนเมืองที่เพิกเฉยต่อการเลือกตั้งให้ออกมาใช้สิทธิ์เลือกตั้งด้วยความเชื่อมั่นและศรัทธาในรัฐบาลที่มาจากกาเลือกตั้ง

5.2.2 องค์กรกลาง

องค์กรที่มีหน้าที่ตรวจสอบความโปร่งใสเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ได้คนเก่ง คนดีเข้ามาเป็นตัวแทนในการบริหารประเทศเพื่อคืนประโยชน์ให้แก่ประชาชนนั้น ต้องมีมาตรการในการตรวจสอบการซื้อสิทธิ์ขายเสียงหรือแม้แต่ผลประโยชน์ตอบแทนการเลือกตั้ง ที่เป็นการได้มาซึ่งอำนาจหน้าที่ในท้องถิ่นภายใต้ระบบอุปถัมภ์แบบจริงจัง โดยอาจจะตรวจสอบ จากเขตเลือกตั้งที่เป็นฐานเสียงของพรรคใดพรรคหนึ่งอย่างเข้มข้นถึงสาเหตุที่พื้นที่ดังกล่าวทำไมถึง ยังคงเลือกพรรคการเมืองนั้นๆในทุกๆปี

สามารถใช้ตัวแบบของผลการเลือกตั้งนี้ในการทดสอบการทุจริตการเลือกตั้งได้ หรือ พื้นที่ที่มีการเลือกตั้งแบบไม่ปกติ เช่น ในพื้นที่ที่มีการเลือกพรรคหนึ่งอย่างเข้มข้น มีเขตเลือกตั้ง บางเขตในกลุ่มนั้นมีผลการเลือกตั้งที่เปลี่ยนจากที่เคยเป็นอย่างเห็นได้ชัด อาจจะทำบัตรเสียเพิ่มขึ้น ใช้สิทธิ์ไม่ประสงค์ลงคะแนน ไม่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งอย่างผิดปกติ หรือเปลี่ยนไปเลือกพรรคอื่นแบบ ถล่มทลายแบบไม่เคยเป็นมาก่อน ก็อาจจะตรวจสอบถึงสาเหตุของผลที่เกิดขึ้นนั้น

องค์กรกลางควรเรียกร้องให้มีการเพิ่มวันหยุดช่วงเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนได้กลับ ภูมิลำเนาเพื่อไปเยี่ยมครอบครัวและเลือกตั้ง

6. บรรณานุกรม

- เอนก เหล่าธรรมทัศน์. (2546). สองนคราประชาธิปไตย : แนวทางปฏิรูปการเมือง เศรษฐกิจเพื่อประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: ทิปปิง พอยท์ เพรส.
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์. (2549). ทักษิณา-ประชานิยม : ความหมาย ปัญหา และทางออก. กรุงเทพฯ : มติชน.
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์. (2556). สองนคราประชาธิปไตย: แนวทางปฏิรูปการเมือง เศรษฐกิจเพื่อประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: คบไฟ.
- กรมการปกครอง. (2553a). สถิติประชากรและบ้าน. Retrieved 7 กรกฎาคม 2559 http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age.php
- กรมการปกครอง. (2553b). สถิติประชากรและบ้าน - จำนวนประชากรแยกอายุ. Retrieved 6 กรกฎาคม 2553 http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age.php
- กระมล ทองธรรมชาติ. (2531). การเมืองและการปกครองไทย (3 ed.). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กิติมา สุรสุนธิ. (2541). ความรู้ทางการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จักรกริช สังขมณี. (2554). ย้อนคิดว่าด้วยชีวิตทางการเมืองของชาวบ้าน : การเมืองในชนบทที่มากกว่าการเลือกตั้งและขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม. วารสารสังคมวิทยา มานุษยวิทยา : วารสารทางวิชาการ คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 30(2), 45-80.
- ชาติชาย มุกสง. (2555). นโยบายประชานิยม. Retrieved 3 กันยายน, 2560, from <http://wiki.kpi.ac.th/index.php>
- ฐาภรณ์ จุลินทร. (2557). In แนวโน้มการสิ้นสุดระบบหลายพรรคในประเทศไทย (Ed.), รวมบทความเก้าเรื่องเกี่ยวเนื่องการเมืองไทย พ.ศ.2556. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- จิตยา สุวรรณชฎ. (2527). สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2544). ผู้หญิงไทยกับการเมืองหลังการมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

- ถวิลวดี บุรีกุล. (2554). ศึกษาการเมืองเรื่องเลือกตั้งและปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง และผู้สมัคร : วิเคราะห์จากการเลือกตั้ง 3 ก.ค. 2554: สถาบันพระปกเกล้า.
- ถวิลวดี บุรีกุล, & โรเบิร์ต บี อัลบริทตัน. (2543). ความต่อเนื่องของประชาธิปไตยในประเทศไทย: การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา 2543. Paper presented at the เอกสารประกอบการประชุมวิชาการสมาคมรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- นิกร ศิริโรจนานนท์. (2555). ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ – สังคมที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน: กรณีศึกษา พื้นที่ลุ่มน้ำ วัง ท้องที่ตำบลป่าหุ้ง อ. เกอพาน จังหวัด เชียงราย (ก. ส. กรมป่าไม้, Trans.).
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2555). เบียดไล้ขุน. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ประจักษ์ ก้องกีรติ. (2555). มายาคติและการเมืองของนิทานสอนใจว่าด้วยความโง่ จน เจ็บ ของผู้เลือกตั้งชนบท การเมืองว่าด้วยการเลือกตั้ง: วาทกรรม อำนาจ และพลวัตชนบทไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2527). พรรคกับเสถียรภาพทางการเมือง. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร. (2555). “ดร.ผาสุก พงษ์ไพจิตร” เน้นรัฐแก้ความเหลื่อมล้ำ สร้างวัฒนธรรมความเสมอหน้า – ตื่นรู้ – โปร่งใส. Retrieved 5 พฤษภาคม, 2560, from <http://thaipublica.org/2012/08/solutions-to-inequality/>
- พรรณชญา ศิริวรรณบุศย์. (2554). ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในโลกปัจจุบัน (ตอนที่ ๑). พรรคการเมืองสัมพันธ์, 16(1), 17.
- พวงเพ็ชร ชุนละเอียด. (2542). การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่: สถาบันพระปกเกล้า.
- มนตรี เจนวิทย์การ. (2554). พรรคการเมืองขนาดเล็กในการเลือกตั้งเป็นการทั่วไป 3 กรกฎาคม 2554 การวิเคราะห์พัฒนาการเชิงเปรียบเทียบ. วารสารสถาบันพระปกเกล้า, 9(2), 74-104.
- วลีรัตน์ สุพรรณชาติ. (2558). การเติบโตทางเศรษฐกิจและความยากจน: การวิเคราะห์ด้วย Spatial Regression ARE Working Paper No.2558/2. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สตีธร ธนานิติโชติ. (2550). พฤติกรรมนิยม (Behavioralism) และสถาบันนิยม (Institutionalism) ในการเมืองเรื่องการเลือกตั้งของไทย. วารสารสถาบันพระปกเกล้า, 5(3), 37-56.

สากล สติวิทยานันท์. (2532). ภูมิศาสตร์ชนบท. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2554a). กระบวนการเลือกตั้ง ส.ส. Retrieved 10 สิงหาคม, 2559, from <http://www2.ect.go.th/about.php?Province=yasothon&SiteMenuID=4781>

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2554b). การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร. Retrieved 2 กรกฎาคม, 2559, from https://www.ect.go.th/ect_th/news_all.php?cid=14&filename=

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2556, 3 กันยายน 2558). จำนวนและร้อยละผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ปี พ.ศ. 2476 - 2554 รายปี. 12 ธันวาคม 2556. from http://social.nesdb.go.th/SocialStat/StatReport_Final.aspx?reportid=589&template=2R1C&yeartype=M&subcatid=26

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2548a). โครงสร้างของมาตรฐานการจัดจำแนกการศึกษา: ระดับการศึกษา (ISCED 97 (ระดับการศึกษา)). Retrieved 28 พฤษภาคม, 2560, from <http://statstd.nso.go.th/classification/structure.aspx?id=10>

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2548b). โครงสร้างของมาตรฐานการจัดจำแนกสถานภาพการทำงานตามสากล (ICSE - 93). Retrieved 28 พฤษภาคม, 2560, from <http://statstd.nso.go.th/classification/structure.aspx?id=9>

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2552). โครงสร้างของการจัดประเภทอาชีพตามมาตรฐานสากล (ISCO - 08) (ฉบับแปลภาษาไทย). Retrieved 5 เมษายน, 2560, from <http://statstd.nso.go.th/classification/structure.aspx?id=16>

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2554). ข้อมูลความยากจนประเทศไทย. Retrieved 6 กรกฎาคม 2559, from <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/poverty/poverty.html>

สุจิต บัญบังการ, & พรศักดิ์ ฝ่องแผ้ว. (2527). พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพรรณณี ชโลธร. (2538). เอกสารประกอบการสอนวิชา GE 467 ภูมิศาสตร์การเมือง: ภาควิชา
ภูมิศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อภิชาติ สลิตนिरามย์, ยุक्ति มุกดาวิจิตร, & นิติ ภาวัครพันธ์. (2556). ทบทวนภูมิทัศน์การเมืองไทย.
เชียงใหม่: แผนงานสร้างเสริมนโยบายสาธารณะที่ดี (นสธ.) สถาบันศึกษานโยบาย
สาธารณะ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อรรถสิทธิ์ พานแก้ว. (2556). เลือกเพราะชอบ: พฤติกรรมการเลือกตั้งของคนไทยในการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปในปี พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์, สุภางค์ จันทวานิช, ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, ภัทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ, & วิศิษฐ์
ยุทธาภรณ์พินิจ. (2559). สีสะท้อนสี: ภาพในความคิด (Stereotype) ของคนไทยที่มีต่อ
กลุ่มการเมืองที่ต่างกัน. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

Akaike, H. (1981). Likelihood of a model and information criteria. *Journal of
Econometrics*, 16, 3-14.

Almond, G., & Verba, S. (1963). *The Civic Culture*. Princeton, NJ: Princeton University
Press.

Anselin, L. (1988). *Spatial Econometrics: Methods and Models*. Boston: Kluwer
Academic.

Anselin, L. (1995). Local Indicators of Spatial Association-LISA. *Geographical Analysis*,
27(2), 93-115.

Anselin, L. (1999). *Spatial Econometrics*. Bruton: Center School of Social Sciences,
University of Texas at Dallas.

Anselin, L. (2005). *Exploring Spatial Data with GeoDaTM : A Workbook*. Department
of Geography: University of Illinois, Urbana-Champaign Urbana, IL 61801.

Attachai Ueranantasun. (2012). Analyzing National Elections of Thailand in 2005,
2007, and 2011-Graphical Approach. *International Journal of Business and
Social Science*, 3(19), 70-79.

- Cover, T. M., & Hart, P. E. (1967). Nearest neighbor pattern classification. *IEEE Transactions on Information Theory*, 13(1), 21 - 27.
- Cutts, D., & Webber, D. J. (2010). Voting patterns, party spending and space in England and Wales. *Regional Studies*, 6(44), 735- 760.
- Darmofal, D. (2006). *Spatial Econometrics and Political Science*. Paper presented at the the Annual Meeting of the Southern Political Science Association, Atlanta, GA, January 5-7, 2006, Atlanta.
- Downs, A. (1957). *An economic theory of democracy*. New York: Harper and Row.
- ESRI. (2013). What is a z-score? What is a p-value? Retrieved 8 กุมภาพันธ์, 2016, from <http://resources.arcgis.com/en/help/main/10.1/index.html#//005p00000006000000>
- Gelman, A. (2010). *Red state, blue state, rich state, poor state : why American vote the way they do*. U.S.A: Princeton University Press.
- Glass, J., Bengtson, V. L., & Dunham, C. C. (1986). Attitude similsrity in three generational families: Socialization, status inheritance, or reciprocal influence? *American Sociological Review*, 51(5).
- Griffith, D. A. (1987). Spatial autocorrelation. *A Primer (Washington, DC, Association of American Geographers)*.
- Hartshorne, R. (1935). Recent Developments in Political Geography, I. *The American Political Science Review*, 29(5), 785-804.
- Kelly, P. F. (1998). The politics of urbanrural relations: land use conversion in the Philippines. *Environment and Urbanization*, 10(1), 35-54.
- Makse, T., Minkoff, S. L., & Sokhey, A. E. (2014). Networks, context, and the use of spatially weighted survey metrics. *Political Geography*, 42(5), 79-91.
- McGahee, M. T. (2008). *Scale and the Interpretation of Voting Patterns in Virginia, 2003-2006*. (Master's thesis), Virginia Polytechnic Institute and State University.

- Moran, P. A. P. (1950). Notes on Continuous Stochastic Phenomena. *Biometrika*, 37(1).
- Roger, E. (1995). *Everett M. Rogers* (3 ed.). New York: Free Press.
- Sawa, T. (1978). Information Criteria for Discriminating among Alternative Regression Model. *Journal of Econometrica*, 46, 1273-1282.
- Stithorn Thananithichot. (2011). *CHANGES IN PATTERNS OF POLITICAL PARTICIPATION AND ENGAGEMENT IN THAILAND, 2001-2007*. (Doctor of Philosophy), The University of Utah.
- The Asia Foundation. (2013). Profile of the Protestors: A Survey of Pro and Anti-Government Demonstrators in Bangkok on November 30, 2013. Bangkok.
- Tobler, W. (1970). A computer movie simulating urban growth in the Detroit region. *Economic Geography*, 2(46), 234-240.
- Wade, T., & Sommer, S. (2006). spatial statistics. In eds (Ed.), *A to Z GIS: An Illustrated Dictionary of Geographic Information Systems* CA: ESRI Press.
- Wing, I. S., & Walker, J. L. (2010). The Geographic Dimensions of Electoral Polarization in the 2004 U.S. Presidential Vote.(2010) *Progress in Spatial Analysis: Methods and Applications*: Springer Heidelberg Dordrecht London New York

